

TJÄNSTESKRIVELSE

2017-09-14

Social- och omsorgskontoret

Omsorgsnämnden

Boendeplan enligt LSS, 2019–2021

Dnr: 17/054

Sammanfattning av ärendet

Omsorgsnämnden tar årligen fram en plan för utbyggnad av bostäder med särskild service enligt Lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade. För att klara kommande behov av nya ansökningar behöver antalet bostäder öka med cirka nio platser per år de kommande tre åren. Prognosen baseras på tidigare statistik.

I planen lyfts svårigheten för vissa personer med autismspektrumdiagnoser att få tillgång till bostad. Individernas stödbehov motsvarar ofta inte bostad med särskild service, men annan problematik gör det svårt för målgruppen att söka bostad på den ordinarie bostadsmarknaden. Södertälje kommun har inget "tak över huvudgaranti" och tillgången till lägenheter med kommunkontrakt är begränsad. Denna målgrupp hamnar därför mellan stolarna.

Kommunala handikapprådet (KHR) har beretts möjlighet att lämna synpunkter på ärendet. Rådet har inga synpunkter på själva planen men vill understryka att planen endast avser bostad med särskild service enligt LSS, vilket endast en begränsad målgrupp har rätt till. KHR anser att frågan om anpassade bostäder för personer med fysiska funktionsnedsättningar också måste lyftas. Det är idag svårt att få tag på en anpassad bostad i det ordinarie hyresbeståndet och få har den ekonomiska möjligheten att köpa en bostad.

Samhällsbyggnadskontoret och Telge Fastigheter har delgetts planen.

Kontoret föreslår att omsorgsnämnden antar boendeplanen för bostad med särskild service enligt LSS, 2019–2021, daterad 2017-09-07.

Beslutsunderlag

- Social- och omsorgskontorets tjänsteskrivelse, daterad 2017-09-14
- Boendeplan 2019–2021, daterad 2017-09-07.

Ekonomiska konsekvenser och finansiering

Medel för utbyggnad av en gruppboendeplan behöver årligen avsättas i Mål och budget.

Kontorets förslag till nämnden:

Omsorgsnämnden antar boendeplanen enligt LSS 2019–2021, daterad 2017-09-07.

Lenita Granlund

Socialdirektör

Charlotte Fagerstedt

Utredare

Handläggare: Charlotte Fagerstedt

Utredare

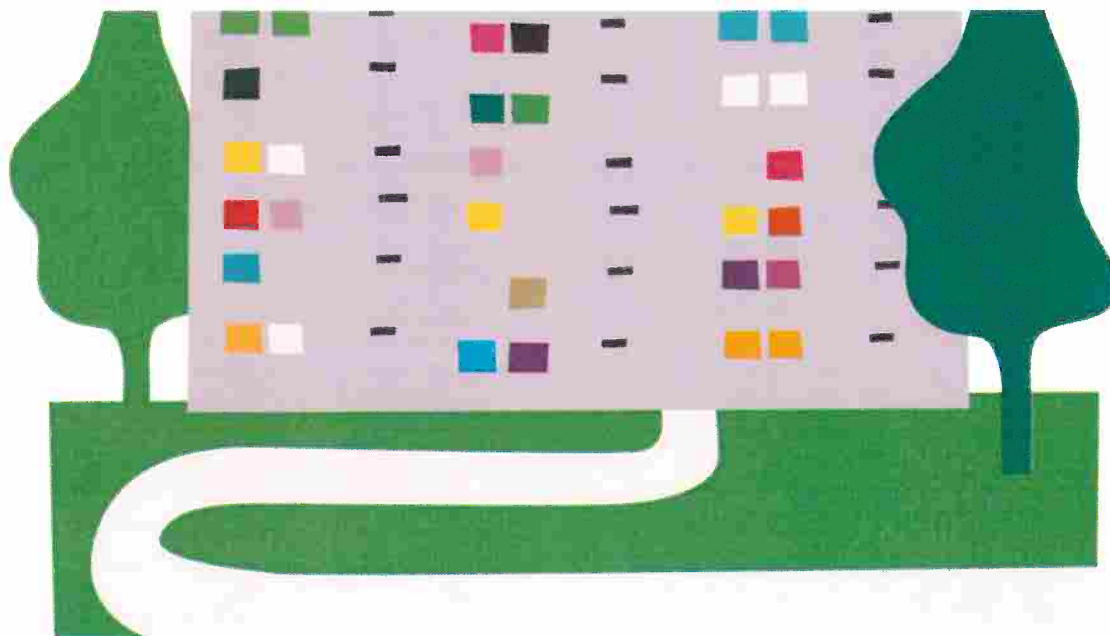
Campusgatan 26

Telefon (direkt): 08 523 066 76

E-post: charlotte.fagerstedt@sodertalje.se

Beslutet skickas till

Akten

Rapport | 2017-09-07

Boendeplan enligt LSS

Bostad med särskild service 2019–2021

Charlotte Fagerstedt
Utredare
Social- och omsorgskontoret
Telefon (direkt): 08 523 066 76
E-post: charlotte.fagerstedt@sodertalje.se

Innehåll

1. Bakgrund.....	3
1.1 Styrande riktlinjer.....	3
1.1.1 Långsiktig inriktning.....	3
1.1.2 Översiktsplan Södertälje.....	3
1.1.3 Omsorgsnämndens ansvar.....	3
1.2 Vad är bostad med särskild service.....	4
2. Volymförändringar.....	5
2.1 Ökning av antal personer med bostad med särskild service 2005-2017.....	5
2.2 Kommuner som köper platser i Södertälje.....	6
2.3 Beviljade och avslutade insatser.....	6
2.4 Befolkningstillväxt.....	7
2.5 Särskilda målgrupper.....	7
2.5.1 Antalet äldre i bostad med särskild service ökar.....	7
2.5.2 Autism.....	9
3. Lokaler.....	10
3.1 Nuläge kommunal regi.....	10
4. Behovsprognos för budgetperioden 2019-2021.....	12
4.1 Behov av en ny strategi.....	12
5. Fortsatt arbete.....	14

1. Bakgrund

Omsorgsnämnden tar årligen fram en långsiktig plan för utbyggnad av bostäder med särskild service enligt lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). Inför Mål och budget ska planen årligen följas upp och revideras.

Insatsen bostad med särskild service för vuxna är i regel livslång. När en person har beviljats bostad med särskild service är kommunen skyldig att tillgodose behovet utan dröjsmål. En sanktionsavgift har genom lagstiftning (SFS 2008:77) införts som ett yttersta påtryckningsmedel för att gynnande beslut enligt LSS ska verkställas inom skälig tid. Det kan ta upp till tre år från planering av en gruppboende till att byggnaden står på plats.

1.1 Styrande riktlinjer

1.1.1 Långsiktig inriktning

Alla personer med funktionsnedsättning ska med stöd så långt som möjligt kunna leva ett självständigt liv utifrån sina egna förutsättningar. Insatserna ska anpassas till individuella behov utifrån ett helhetsperspektiv och i samverkan med berörda aktörer (Mål och budget 2017–2019).

1.1.2 Översiktsplan Södertälje

Enligt kommunens riktlinjer för bostäder ska kommunen verka för att olika gruppers behov av bostäder ska tillgodoses genom ett varierat utbud av bostäder på marknaden. Planer enligt kommunens strategiska bostadsändamål (skola, vård- och omsorgsboende och liknande) prioriteras. Behov av lokaler för förskola, skola, vård- och omsorgsboende och socialt boende ska uppmärksammas tidigt i planprocessen vid nyproduktion av bostäder (Kommunens översiktsplan 2013–2030).

1.1.3 Omsorgsnämndens ansvar

Enligt Socialtjänstlagens 3 kap. hör till Socialnämndens uppgift att göra sig väl förtrogen med levnadsförhållanden i kommunen, medverka i samhällsplaneringen och i samarbete med andra samhällsorgan, organisationer, föreningar och enskilda främja goda miljöer i kommunen.

Socialnämndens medverkan i samhällsplaneringen ska bygga på nämndens sociala erfarenheter och särskilt syfta till att påverka utformningen av nya och äldre bostadsområden i kommunen. Nämnden ska också verka för att offentliga lokaler och allmänna kommunikationer utformas så att de blir lätt tillgängliga för alla (Socialtjänstlag (2001:453)).

I LSS 15 kap framgår det att kommunen ska följa upp vilka som omfattas av lagen och vilka deras behov av stöd och service är, verka för att personer som tillhör personkretsen får sina behov tillgodosedda, informera om mål och medel för verksamheten utifrån LSS. Kommunen ska samverka med organisationer som företräder människor med omfattande funktionshinder. (Lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade).

1.2 Vad är bostad med särskild service

I Socialstyrelsens skrift ”Bostad med särskild service för vuxna” enligt LSS står följande:

”Verksamhet enligt lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) ska främja jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet i samhällslivet för de personer som lagen omfattar. Målet är att personer med funktionshinder ska ha möjlighet att leva som andra. Att leva som andra innebär, bl.a. att ha möjlighet att bo som andra, att ha ett eget hem med allt vad det innebär av trygghet och trivsel. En bostad som tillförsäkrar personer med omfattande funktionshinder goda levnadsvillkor är en av förutsättningarna för att nå lagstiftningens mål. Ett syfte med LSS är att säkerställa rätten till en sådan bostad”¹.

Insatsen bostad med särskild service har två huvudformer, gruppboende och serviceboende.

Gruppboende

Gruppboende är ett bostadsalternativ för personer med ett omfattande tillsyns- och omvårdnadsbehov som innebär behov av kontinuerlig närvaro av personal. Gruppboendet beskrivs i lagens förarbeten som ett litet antal lägenheter som är grupperade kring gemensamma utrymmen. Lägenheterna ska vara fullvärdiga, dvs. den enskilda lägenheten ska ha kokmöjligheter och hygienrum. Enligt Socialstyrelsen bör det i regel endast vara tre till fem personer som bor i formen gruppboende. Ytterligare någon boende bör kunna accepteras men endast under förutsättning att samtliga personer som bor i gruppboendet tillförsäkras goda levnadsvillkor. Alla nya gruppboendestäder som planeras i Södertälje kommun har sex lägenheter och det är i linje med den gängse standarden i landets kommuner.

Serviceboende

Serviceboendestäder består av ett antal separata lägenheter som oftast finns inom samma flerfamiljshus eller närliggande hus i området. I formen serviceboende kan det bo fler personer än i en gruppboende. Antalet boende bör dock vara så begränsat att serviceboendet integreras naturligt i bostadsområdet och att en institutionell boendemiljö undviks. Där det finns serviceboendestäder ska det också finnas gemensamma utrymmen för service och gemenskap. De gemensamma utrymmena måste vara anpassade utifrån antalet lägenheter som är kopplade till serviceboendet.

För båda formerna gäller att boendet i möjligaste mån ska vara som ”en bostad som andras” och inte ha en institutionell prägel, samlokalisering med andra boendestäder med särskild service ska undvikas.

¹ Socialstyrelsen (2007) Bostad med särskild service för vuxna enligt LSS, stöd för rättstillämpning och handläggning, s.3.

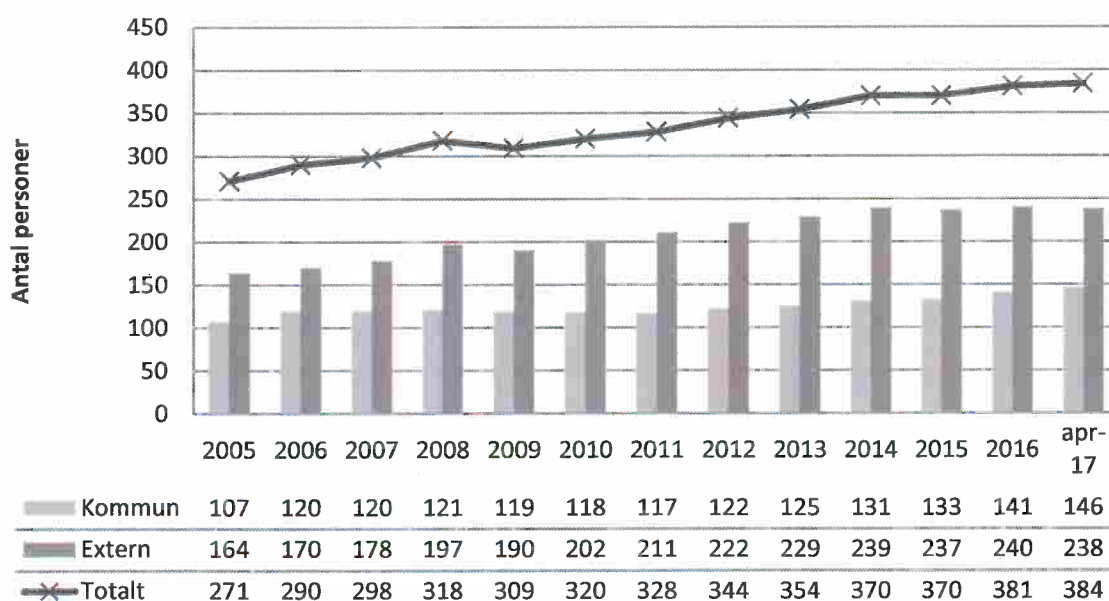
2. Volymförändringar

2.1 Ökning av antal personer med bostad med särskild service 2005-2017

De senaste årens ökning av bostad med särskild service har varierat från år till år men sedan 2010 har antalet verkställda beslut ökat med i genomsnitt nio placeringar per år (2010–2016).

Tabellen nedan visar antal personer som har insatsen bostad med särskild service i oktober respektive år. Uppgifterna för 2017 avser april. Boendeplanen kommer att revideras när oktoberstatistiken är klar för 2017. Ökningen av antalet platser från oktober 2016 till april 2017 är tre.

Diagram 1. Antal personer med bostad med särskild service enligt LSS 1 oktober 2005-2016 samt 1 april 2017²

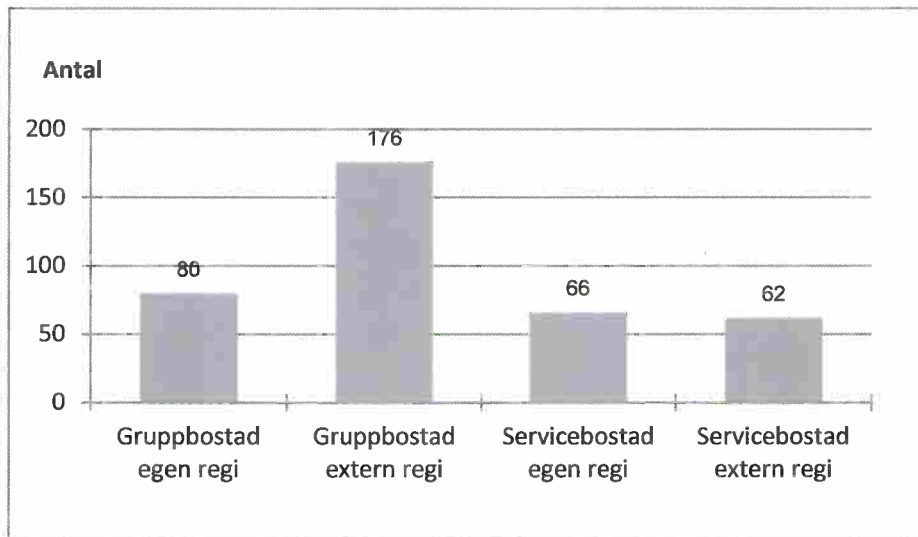

Under lång tid har behovet av nya platser verkställt genom att placera hos externa leverantörer. Under 2016 startade två nya gruppboenden (Cederströmska) med sex platser i kommunal regi. Två boenden (Valsta och Slädvägen) med en respektive två platser har också startat för personer med komplexa behov.

Diagram 2 visar att fördelningen av gruppboendestäder i kommunal och extern regi skiljer sig åt. Det är cirka 100 platser fler i gruppboendestäder i extern regi.

² Exkluderat psykiatrin, socialnämnden

Diagram 2. Antal personer i grupp och servicebostäder i kommunal respektive extern regi, april 2017.

2.2 Kommuner som köper platser i Södertälje

Koncentrationen av bostäder med särskild service i Södertälje är stor. Utöver de platser som Södertälje har kostnadsansvar för (se diagram ett) finns drygt 180 platser i extern regi som köps av andra kommuner än Södertälje. Myndigheten för äldre och personer med funktionsnedsättning får regelbundet förfrågningar från andra kommuner som vill att Södertälje ska överta placeringar. Myndigheten avslår alltid förfrågningarna från andra kommuner eftersom det i LSS är tydligt att det är den placerade kommunen som har ansvaret för placeringen. Myndigheten kan dock inte avslå en ansökan från en enskild som vill flytta till Södertälje och som behövs ha behov av insatsen. Om den enskilde vill flytta till Södertälje kommun ansöker denna om förhandsbesked.

De senaste tre åren har fem förhandsbesked beviljats. Enligt gällande lagstiftning (SoL och LSS) kan en enskild inte ansöka om ett specifikt boende, utan det är insatsen bostad med särskild service som söks. Det är sedan kommunen som beslutar om vart insatsen ska verkställas. Det har resulterat i att endast personer som önskar bo i Södertälje kommun ansöker om förhandsbesked, inte för att de vill bo i ett specifikt boende som är beläget i Södertälje.

2.3 Beviljade och avslutade insatser

Det går inte att jämföra statistiken över antalet ansökningar per år. Myndigheten fattar numera i högre grad tidsbegränsade beslut vilket innebär att den enskilde måste ansöka om insatsen på nytt när beslutet går ut. Att jämföra det totala antalet ansökningar med tidigare år blir därför missvisande. Statistiken kommer att kunna följas kommande år då nya ansökningar särskilt kommer registreras.

Myndigheten har sett en ökning av ansökningar som i själva verket bottnar i att personen inte har en egen bostad, inte att behovet av stöd föreligger i den grad att det är motiverat med insatsen bostad med särskild service.

Vid en prognos måste även avslutade insatser vägas in. Tabell 1 visar att 12-16 insatser enligt bostad med särskild service avslutas varje år.

Tabell 1 Antal och orsak till avslutade insatser, bostad med särskild service 2015–2017

<i>Orsak</i>	<i>Okt 2013- okt 2014</i>	<i>Okt 2014-okt 2015</i>	<i>Okt 2015-okt 2016</i>	<i>Okt 2016-okt 2017</i>
	<i>Antal</i>			
Avliden	4	5	5	Uppdateras i november.
Avslutad/Annan insats	3	5	6	
Flytt till annan kommun	5	3	1	
Flytt till egen lägenhet	0	3	2	
Totalt	12	16	14	

2.4 Befolkningstillväxt

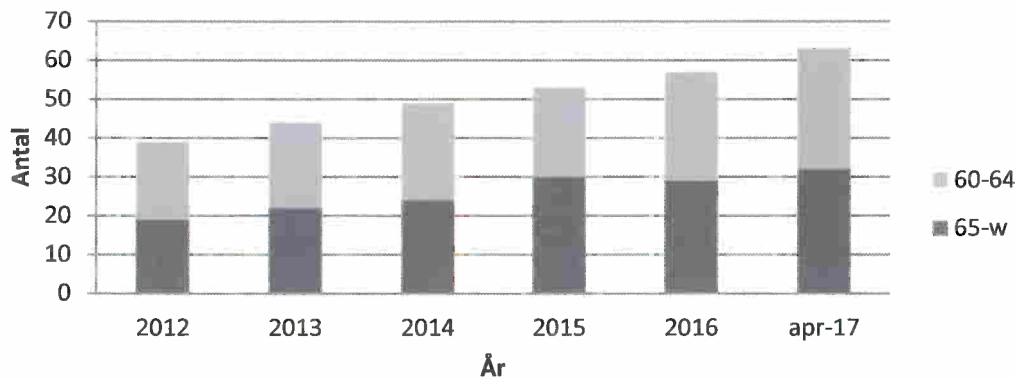
Inom äldreomsorgen används befolkningsprognosen som en parameter för att prognosticera behovet av nya boendeplatser för äldre. Inom LSS är populationen liten i förhållande till befolkningen som helhet vilket innebär att befolkningsprognosen blir ett för trubbigt instrument. Jämförelser i Södertälje visar också att det inte finns någon korrelation mellan befolkningsökningen och andel verkställda insatser inom bostad med särskild service enligt LSS. Historiskt har främst ökningen berott på att andra kommuner överfört ärenden till kommunen. I dagsläget påverkas behovet av platser främst av antalet personer som diagnosticerats och vilka bedömningsgrunder som används för att avgöra vilka som har rätt till stöd.

Södertälje skiljer sig åt jämfört med övriga landet. År 2016 hade 0,27 procent av befolkningen i riket insatsen bostad med särskild service. I Södertälje var motsvarande siffra 0,40 procent.

2.5 Särskilda målgrupper

2.5.1 Antalet äldre i bostad med särskild service ökar

Målgruppen äldre som bor i bostad med särskild service ökar. Grafen nedan visar att 63 personer i bostad med särskild service är 60 år och äldre. Målgruppen utgör 16 procent av det totala antalet personer i bostad med särskild service. Jämfört med 2012 var motsvarande siffra 39, då utgjorde målgruppen personer i bostad med särskild service 60 år och äldre 11 procent.

Diagram 3. Antal äldre i bostad med särskild service enligt LSS

I Södertälje kommun har frågan om att skapa särskilda gruppboenden för äldre personer med funktionsnedsättning diskuterats. Social- och omsorgskontorets uppfattning är att individer som bor i gruppboende i största möjliga omfattning ska få det stöd som behövs för att personen ska kunna bo kvar i sin lägenhet, om den önskar det. Individer som bor i servicelägenhet kan på grund av åldersrelaterad sjukdom behöva flytta till ett gruppboende, den planeringen ska vara individbaserad utifrån den enskildes förutsättningar och behov. FUB³ delar samma uppfattning. Det bör därför inte byggas särskilda boenden för äldre med funktionsnedsättning.

FUB:s uppfattning är att äldre med utvecklingsstörning ska kunna bo kvar i sin bostad. FUB skriver följande. *Om personen måste flytta, vilket endast ska vara i undantagsfall, ska detta planeras med mycket god framförhållning. Personer med utvecklingsstörning har också rätt att välja var de vill dö. De ska kunna få en god palliativ vård i hemmet med hjälp av medicinskt utbildad personal och ordinarie personal i bostaden.*⁴

Ida Kåhlin har i en avhandling forskat på åldrande och delaktighet bland personer med intellektuell funktionsnedsättning som bor i gruppboende. Målgruppen var född omkring år 1960. Resultatet från Kåhlins studie visar att personal främst ser åldrandet som något fysiskt medan de boende väver in fler aspekter i åldrandet. Åldrandet handlar inte enbart om förluster av fysisk och psykisk funktion utan kanske främst om sociala dimensioner om att vara och bli äldre. Exempelvis avslutas gemenskapen på arbetsplatsen och det finns olika sociala förväntningar på vilka aktiviteter som passar för äldre och inte. Kåhlin menar avslutningsvis i sin studie att frågan om åldrandet behöver bli central i utvecklingen av gruppboendets formella struktur. Detta måste innefatta styrdokument och riktlinjer såväl som arbetsmetoder samt vidare utbildningsinsatser⁵.

³ FUB är en intresseorganisation som arbetar för att barn, ungdomar och vuxna med utvecklingsstörning ska kunna leva ett gott liv.

⁴ "Ett gott liv" Om bostad och stöd i bostaden, nu och i framtiden, för personer med utvecklingsstörning, Riksförbundet FUB, 2014.

⁵ Kåhlin I (2015) "Delaktig (även) på äldre dar. Åldrande och delaktighet bland personer med intellektuell funktionsnedsättning som bor i gruppboende".

2.5.2 Autism

Diagnosen autism eller diagnos inom autismspektrum förkortas ASD efter den engelska benämningen Autism Spectrum Disorder. Den svenska översättningen är diagnos inom autismspektrum. ASD, är ett samlingsbegrepp för olika autismdiagnoser så som Aspergers syndrom, autismliknande tillstånd, atypisk autism, autistiskt syndrom och genomgripande störning i utvecklingen.

En vanlig insats till målgruppen är boendestöd enligt SoL, men det finns även personer inom målgruppen med större behov och som kan behöva mer omfattande stöd och trygghet i form av servicebostad. Utgångspunkten är att den insats som ger den enskilde störst möjlighet till ett självständigt liv är den bästa i ett långsiktigt perspektiv.

Målgruppen personer med autism utan intellektuell funktionsnedsättning har ökat. En stor inströmning av nya ärenden skedde främst under 2015 och 2016. Nyinkomna ansökningar till myndigheten är idag främst från unga personer som ansöker om boendestöd eller bostad med särskild service enligt LSS. I snitt inkommer ca 1-2 nya ansökningar/vecka (enligt uppgift januari 2017).

En del av målgruppen har en komplex problematik (missbruk och psykiatri) och saknar ibland egen bostad. Men de har inte behoven av insatsen bostad med särskild service enligt LSS. Kommunen har möjlighet att bevilja lägenhet via kommunkontrakt till personer som har behov av stödinsatser. Kommunkontrakt ges dock endast till personer som har skulder och har uttömt alla andra sätt att anförskaffa en egen lägenhet. Väntetiden att få kommunkontrakt är lång och det är ytterst få från målgruppen som kan få lägenhet genom kommunkontrakt. För att tillgodose den här målgruppens behov av stöd i eget boende så behöver den här målgruppen få tillgång till lägenheter.

Myndigheten för personer med funktionsnedsättning ska inte bevilja bostad med särskild service om den enskilde inte har ett omfattande stödbehov, oavsett om personer saknar egen bostad eller inte. Boendestöd som är en vanlig insats hos målgruppen utförs i den enskildes hem. Om personen bor i tillfälliga boenden hos anhöriga, vänner eller vandrарhem så utförs även boendestödet där. Boendestödjarna kan inom ramen för insatsen stödja och motivera den enskilda till att ansöka om ett eget boende. Den enskilde som har en långvarig psykisk ohälsa kan också få stöd genom ett personligt ombud. Det är en fristående verksamhet från kommunen som ger ett avgiftsfritt stöd som bland annat kan samordna olika stödinsatser och kontakter med myndigheter.

Södertälje kommun har ingen ”tak över huvudet garanti” och när det är svårt att få lägenhet på bostadsmarknaden upplever myndigheten för äldre och personer med funktionsnedsättning att fler ansöker om stödinsatser för att få tillgång till ett boende.

3. Lokaler

3.1 Nuläge kommunal regi

April 2017 finns det 148 platser i den kommunala regin varav 81 i gruppboende och 67 i serviceboende. Tabell 2 visar kapaciteten på kommunens befintliga boenden och möjliga förtätningar.

Inför början av 2019 planeras en ny gruppboende med 6 platser och 9 servicelägenheter i kommunal regi (Murarbasen). Gruppboendet och servicelägenheterna planeras i en befintlig fastighet i Lina. Fyra servicelägenheter kommer i samband med detta avyttras eftersom bostadsrätterna ägs av kommunen och det finns ett direktiv om att kommunen inte själv ska äga lokaler. Det totala antalet nya servicelägenheter blir därför fem. Det finns ännu ingen lokalisering för ett nytt gruppboende år 2020 och 2021.

Tabell 2. Nuläge platser i kommunal regi och möjliga förtätningar i befintligt bestånd (april 2017)

Boendeform	Enhet	Platser idag	Möjlig förtätning	Kommentar
Gruppboende	Danavägen	4	0	
	Granövägen	6	0	
	Gröndalsvägen	6	0	
	Kakelvägen	5	0	
	Karlslundsgatan	6	0	
	Keramikvägen	5	1	Kan koppla till en lgh
	Myntstigen	5	1	Kan koppla till en lgh
	Mårten Bullers väg	6	0	
	Prismavägen	6	0	
	Prästgårdsvägen	6	0	
	Slättervägen	6	0	
	Ådala	5	6	Möjligt att bygga en bostad till på tomten.
	Cederströmska 1	6	0	
	Cederströmska 2	6	0	
	Valsta	2	1	Möjligt att bygga ett hus på tomten för en brukare om speciella behov finns.
	Slädvägen	1	0	

Summa gruppbostad	81	2*		
Servicebostad	Fornhöjdvägen	9	0	
	Granövägen	5	4	Behov av större baslokal. Tidigare baslokalen kan i sin tur bli en servicebostad.
	Kringelvägen	11	0	
	Lundbygatan	9	1	
	Profilstigen	8	2	
	Stengodsstigen	7	3	
	Tegvägen	7	2	
	Östergatan	11	0	
Summa servicebostad		67	12	
Totalsumma		148 (platser idag)	14 (möjlig förtätning)	

*Möjlig förtätning utan att bygga helt ny gruppbostad

4. Behovsprognos för budgetperioden 2019–2021

Under 2017 har det inte varit någon kö till bostad med särskild service.

Kommunen har i dagsläget en kapacitet av 148 platser, 81 platser i gruppboende och 67 platser i serviceboende. I april 2017 var 146 av dessa platser fyllda. Det kan finnas lediga platser samtidigt som personer väntar på bostad eftersom en ledig plats inte alltid passar den enskilda brukares behov. Den totala ökningen av antalet platser från oktober 2016 till april 2017 är 3.

I dagsläget är behovet, enligt myndigheten för äldre och personer med funktionsnedsättning, av nya platser främst gruppboende

Baserat på den ökning som har skett sedan 2010 finns ett fortsatt behov av 9 platser per år, främst gruppboende. 2017 års prognos sträcker sig under budgetperioden 2019–2021.

Södertälje kommun har en stor andel av befolkning med LSS insatser, det har historiskt sett berott på att kommunen övertagit ett stort antal ärenden från övriga kommuner i landet och att personer som är berättigade till LSS insatser valt att flytta till Södertälje. I dagsläget är den största ökningen av nya ärenden personer med diagnos inom autism och de har i första hand behov av boendestöd, vilket är en insats enligt Socialtjänstlagen. Myndigheten arbetar strukturerat med att bedöma behoven av bostad med särskild service och inflyttningen av personer berättigade till LSS insatser är låg. Ett antagande är därför att behovet av bostad med särskild service kommer att mattas av. Statistik över avslutade och nya insatser inom bostad med särskild service kommer följas nogsamt och boendeplanen behöver revideras årligen.

Den fortsatta strategin kvarstår från tidigare år, antalet platser behöver utökas med en gruppboende per år (6 platser). Utökning av serviceboende sker genom att befintliga boenden förtätas. En inventering av vilka serviceboenden som går att förtäta är gjord och i samarbete med Telge Bostäder sker en fortsatt planering för förtätning allt eftersom behov uppkommer. I dagsläget finns det inga behov av att utöka antalet servicelägenheter.

Ett antal personer som idag bor i servicelägenhet har behov av att flytta till gruppboende och då kommer det att frigöras servicelägenheter. Samtidigt står omsorgsnämnden inför en upphandling och beroende på vilka leverantörer som lämnar anbud och kvalificerar sig kan behovet av serviceboende komma att öka.

En gruppboende i Lina planeras vara inflyttningsklar i början av 2019 (Murarbasen). En ny gruppboende behöver vara inflyttningsklar år 2020 och en för 2021 för att täcka omsorgsnämndens prognosticerade behov.

4.1 Behov av en ny strategi

Omsorgsnämnden har sedan 2015 i uppdrag att ta fram en strategi för en kostnadseffektiv och ändamålsenligt verksamhet. Eftersom bostad med särskild service omfattar hälften av omsorgsnämndens budget och att boendeinsatserna i regel är livslånga behöver den framtida utbyggnaden belysas utifrån olika perspektiv.

Kommunen står inför en upphandling av bostad med särskild service år 2019. Upphandlingen behöver fullföljas då det inte finns något annat alternativ för att tillgodose behovet av bostad med särskild service. I strategin för en fortsatt utbyggnad av bostad med särskild service behöver det beslutas hur stor andel av verksamheten som ska bedrivas i enskild respektive kommunal regi. Om andelen upphandlad verksamhet ska minskas behöver en strategi tas fram i god tid då det är en lång process (2-3 år) att bygga upp nya boenden.

I Södertälje förfogar den upphandlade verksamheten själva över lokalerna. En konsekvens vid upphandling är att en person kan behöva flytta från sitt hem om verksamheten inte kvalificerar sig i upphandlingen. De privata verksamheterna får ett förhandlingsövertag eftersom de förfogar över lokalerna och kommunen inte vill omplacera om verksamheten fungerar bra för individen.

Ett alternativ till nuvarande utformning är att kommunen äger eller hyr lokalerna och istället upphandlar driften. Ska en sådan förändring genomföras behöver kommunen investera i lokaler över en överskådlig tid. Men det skulle samtidigt innebära att verksamheten blir mindre sårbar.

Om kommunen ska ändra strategi behöver följande frågor analyseras. Hur ska det framtida behovet av bostäder ska tillgodoses?; genom att bygga i egen regi (Telge Fastigheter), hyra lokaler (av bolag som bygger bostäder) eller upphandla både lokal och drift (motsvarande det som görs idag). Frågan behöver belysas utifrån brukarnas behov men även kommunens kortsiktiga och långsiktiga ekonomiska förutsättningar.

5. Fortsatt arbete

Det är viktigt att kontoret har ett formaliserat samarbete med kommunstyrelsekontoret, samhällsbyggnadskontoret och Telge Fastigheter för att realisera boendeplanen.

Förutom boendeplanen pågår flera parallella spår som syftar till att mer träffsäkert kunna tillgodose framtida behov av bostad med särskild service. Se beskrivning nedan.

Hur vill ungdomarna bo

Social- och omsorgskontoret har intervjuat ungdomar, föräldrar och lärare för att få deras synpunkter på det framtida boendet. Vid intervjuerna har det framkommit att flertalet av ungdomarna tänker sig att de vill flytta hemifrån men först till en liten lägenhet med det allra nödvändigaste för att sedan kunna flytta till något större. Det framkommer också vid intervjuerna med föräldrarna att de flesta vill att deras barn ska bo i en bostad med särskild service (gruppboende) och har svårt att tänka sig andra alternativ som exempelvis egen lägenhet med boendestöd. En preliminär slutsats är att Södertälje kommun behöver vara mer aktiv i att förklara och informera om vad bostad med särskild service innebär och vilka andra alternativ det finns. En separat rapport kommer att presenteras för nämnden under hösten.

Funktionsprogram för omsorgsnämndens boendetyper

Arbete pågår med att ta fram ett funktionsprogram med riktlinjer för utformning av kommunens särskilda boenden, tomtstorlek etc. Arbetet genomförs av kommunstyrelsekontoret, social- och omsorgskontoret, samhällsbyggnadskontoret och Telge Fastigheter på uppdrag av kommunens lokalstyrgrupp. Uppdraget beräknas vara klart oktober 2017. Syftet är att skapa ett program som innehåller vilka funktioner som alltid måste finnas med vid nybyggnation. Exempelvis personalutrymmen och utformning av lokalerna utifrån målgrupp.

Södertäljes utbyggnadsstrategi 2036

Kommunen har antagit ett bostadsmål om att 20 000 nya bostäder ska byggas till 2036. Syftet med utbyggnadsstrategin är att lägga fast en kammungemensam strategi för Södertälje kommuns utbyggnad. Strategin ska förtydliga innebörden av översiktsplanens mål för samhällsbyggandet och vara ett stöd i prioriteringen av kommunens planeringsinsatser. Strategin är ett kortfattat styrdokument som utgör en vägledning för nämnder, styrelser, bolag och kontor.

Samhällsbyggnadskontoret leder arbetet och social- och omsorgskontoret ingår i arbetsgruppen. Detta möjliggör för kontoret att tidigt beskriva vilka behov som behöver vägas in i den framtida planeringen av Södertälje stad och hur samhällsplaneringen kan främja lika levnadsvillkor.

Upphandling

En upphandling enligt LOU genomfördes under 2015 av den privata verksamheten av bostad med särskild service. Upphandlingen resulterade i att de flesta idag anlitade leverantörer lämnade anbud och kvalificerade sig. Priserna har också likställts mellan de privata utförarna. Nuvarande upphandling är giltig till 2017-05-31 med möjlighet till förlängning 1+1 år.

Förberedelserna inför nästa upphandling pågår, bland annat kommer en konsult se över nuvarande ersättningsmodell samt vilka krav som ska ställas på utförarna.